

Slovo k povzbuzení na neděli 5. října 2025, na **27. neděli v mezidobí – C**
Biblická čtení: Hab 1,2-3; 2,2-4; Ž 95; 2Tim 1,6-8.13-14; Lk 17,5-10

Milé sestry, milí bratři,

apoštolové v dnešním evangeliu prosí Pána Ježíše: «Dej nám více víry». A **Kristus** jim odpovídá. Nejprve mluví («kdybyste měli víru jako hořčičné zrnko...») o **síle víry**, která by měla být schopna přesadit do moře i moruši s kořeny; morušovník je strom připomínající možná nejbližší naši jablň, dožívající se až několika stovek let. A pak rozvine **příklad služebníka** («když někdo z vás má služebníka...»), který celý den pracuje na poli svého pána, ale pak ho večer ještě musí obsluhovat při jídle a teprve poté si může něco k snědku a pití sám vzít a možná si i trochu odpočinout. Obě části Ježíšovy odpovědi spolu **souvisí**. Tak je evangelium předkládá, tak bychom o nich měli také zkusit popřemýšlet...

Začněme poněkud pobuřujícím příměrem **pracovitého služebníka**, nedočkávajícího se žádného zvláštního vděku. Existuje jistě vícero možných výkladů.

Vše můžeme nejprve chápat jako **alegorii** jednoho z rozměrů našeho vztahu s Bohem: Služebníkův pán představuje **Boha**, služebník **člověka**, jehož prací je konat **dobro** na Hospodinův příkaz. Když tak služebník činí, nepředstavuje to nějakou zvláštní zásluhu, nýbrž jen naplnění smyslu jeho **existence**. Konání dobra, poslušnost Bohu je přeci nejvlastnější **úkolem** člověka, jeho nejzásadnější **povinností**. Vzhledem k jejímu naplnění zůstaneme proto vždy jen «služebníky neužitečnými», a to i kdybychom udělali všechno, co máme. **Poslušnost** přikázání **lásky** neimplikuje zásluhu, ale jen **naplnění** našeho života.

Jistě by byly možné i další alegorizace jdoucí podobným směrem. Ale možná máme příměru o služebníkovu rozumět i **jinak**, zvláště když v dnešním evangeliu uvozuje Ježíšova slova o **síle víry**. «Kdybyste měli víru jako hořčičné zrnko...», dokázali byste **unést** i to, co se stalo chudákovi **služebníkovi**, dokázali byste unést i **nespravedlnost**, **nevědění**, dokázali byste unést i **zlo** a bolest, které působí. Nám možná chce dnešní evangelium říci.

Jsme zváni **vírou unést zlo**, ne však ve smyslu pasivity. Unést zlo vírou znamená zůstat věřit, **že Bůh je** a že **je dobrý**, a že konání dobra má proto smysl. I když se máme zle. Zůstat věřit v Boha jakožto absolutní Dobro, i když se zdá, že se zlem **nic nedělá**, byť je všemohoucí.

Už ve Starém Zákoně se zdálo, že Bůh se zlem a násilím často nedělal **nic**, jak svědčí postesk proroka **Habakuka** v dnešním prvním čtení. Zdá se, že nedělá ani **v čase Zákona Nového**, v čase našem. «Jak dlouho již volám o pomoc, Hospodine, ty však neslyšíš; křičím k tobě „Násilí!“, ty však nepomáháš. Proč mi dáváš hledět na bezpráví? Můžeš se dívat na soužení?» může zvolat leckdo i **dnes**. A někteří lidé opravdu autenticky, bohužel...

Vždyť kolik **zla**, kolik **násilí** a **nespravedlnosti** přinášejících tolik **bolesti** je mezi námi lidmi, i mezi křesťany. Ba co víc, někdy se dokonce leckteré zlo začne **odvolávat na Boha** samotného, začne se jím sofistikovaně **omlouvát**, či se začne dokonce **maskovat** jako nějaké dobro. **Zlo** navíc **konají**, anebo z něj těží i ti, kteří se ke Kristu **hlásí**, někdy i horlivě, a k němu se i **modlí**. Někdy věřící konají **zlo** dokonce horší a kamuflovanější než lidé nevěřící, Ti totiž jsou si někdy jasněji vědomi, že se nemají kam a za co skrýt, nevidí snadnou možnost se z něčeho jen tak vyzpovídat a musí se svým svědomím poprat sami. **Zlo**, větší nebo menší, konáme přeci i **my** všichni. **Jak to?**

Nevíme, neumíme odpovědět, nevíme si rady. Ale je jasné, že podobné jevy jsou i **problémem** ve víře: **Si Deus est unde malum?** Jestliže je Bůh, odkud se bere zlo? Zejména ve smyslu utrpení nevinných a zvláště bezbranných je **zlo** jedním z nejpálčivějších **problémů** náboženské **víry** vyznávající **dobrého Boha**, křesťanské víry zejména. Existuje samozřejmě řada pokusů **problém existence zla** – nejen mravního ale i fyzického – nějak metafyzicky či teologicky vysvětlit. Nejkonsekventněji zní asi pokus vysvětlit zlo jako **privatio boni**, jako

nedostatek náležitého dobra, jímž vzniká **bolest**, neboť vše tíhne ke své plnosti a integritě. Nicméně ani tento ani žádný další z takových pokusů **nenabízí** beze zbytku uspokojivou odpověď. Protože asi ani nabídnout **nemůže**. Nakonec ani víra v existenci **d'ábla**, padlého anděla jakožto původce zla tuto odpověď nedá, protože vždy zůstane otázka, **proč Bůh** jeho pád **dopustil**. Konečně ani moudrá starozákonní kniha **Job** žádnou odpověď nedala, jen **povzbudila** k nezlořečení Bohu, k vytrvání ve **víře** v něj a ve **spravedlnosti**.

A o to možná nejvíce jde. Můžeme doufat, že **o takové víře**, která se musí vyrovnat s existencí zla, **Pán Ježíš** mluví v první části své dnešní odpovědi. Možná právě proto na slova o víře navazuje **skandální** příměr služebníka a jeho pána. Aby ani ve skandálních situacích člověk **víru** v dobrého Boha **neztratil**. A nepřestal se snažit zůstat dobrým, **milovat**.

Víra v Boha, která má zůstat živou i navzdory tolikerému nesmyslnému zlu, tolikeré lidské patologii, a to i mezi Ježíšovými učedníky, musí být **opravdu silná**. Že by i morušovník s kořeny vyrvala ze země a přesadila do moře, kdyby toto bylo jejím předmětem. Že by i hory přenášela, jak stojí na jiném místě v evangeliu.

Vytrvat v živé víře je totiž mnohdy opravdu **zázrakem**. Proto **Božím darem**, o který je třeba Pána Ježíše neustále **prosít**. Tak jak to učinili **apoštolové** v dnešním evangeliu.

Prosít o víru, že i **navzdory** všemu zlému, co se mezi námi lidmi děje, **Bůh je a je dobrý**. A že **Pán Ježíš** je vtělenou Boží láskou, který Boží dobrotu nejvíce zjevil a nám přiblížil. Máme prosit o víru, která nám dá sílu **Boha hledat** a nacházet a touho ho **poslouchat**, za všech okolností chtít **milovat** všechny lidi, včetně nepřátel a nesympaťáků. A tak se stavět **proti zlu dobrem**. Jsme zváni prosit o víru v **Krista**, Božího Syna, který ukřižováním vstal z mrtvých a otevřel všem nebe.

To je **víra**, věříme, kterou nám Bůh zejména v **těžkých** životních situacích **chce dát**. Víra, která dá **naději** a **sílu žít dál**, naději a sílu, o něž se máme **rozdělit** i se svými **bližními**, které třeba **bolest a strach** svírají ještě více než nás.

Milé sestry, milí bratři, vždy si při těchto úvahách o strachu a naději, o touze nevzít naději druhým, vzpomenu na film slavného švédského režiséra, scénáristy, dramatika a spisovatele Ingmara Bergmana *Hosté Večere Páně* (anglicky *Winter light*) z roku 1963: Asi devadesátiminutový film představuje jeden den, jednu neděli. Odehrává se v nějaké severské švédské vesnici asi začátkem zimy. Hlavním hrdinou je luteránský pastor Tomas, zmítaný smutkem a pochybnostmi, a navíc ten den silně nasydlý. Po smrti jeho ženy před šesti lety se mu zcela zhroutil svět. A učitelka Marta, která ho miluje a stále na něj doráží, ho více obtěžuje, než těší. Po bohoslužbě v takřka prázdném kostele za ním přichází do sakristie rybář Jonas, otec několika malých dětí. Je zmítaný depresemi a možná až patologickým strachem z čínských bomb. Vše Tomasovi řekne a čeká od něj útěchu. Tomas ho vlídně vyslechně, ale místo útěchy mu začne vyjevovat své vlastní pochybnosti a temnoty, až nakonec zcela vyzná svou ztrátu víry. Jonas odejde, Tomas se začne připravovat na další bohoslužbu, nasedne do auta a nevlídnou zimní krajinou jede do vedlejší vsi. Cestou však zpozoruje u řeky skupinu lidí, zastaví a najde na zemi zastřeleného Jonase s puškou v jeho vlastní ruce.

Ano, **i my všichni** máme své **pochybnosti, strachy**, temné **noci**, někdy možná i **deprese**, jsme něčím stlačeni, přitlačeni k zemi. Byla nám však **dána** křesťanská **víra**, abychom z ní i v těchto situacích čerpali **sílu žít a milovat dál**, a to **nejen** pro sebe, ale **i pro lidi** kolem sebe. Sílu chtít žít, nenechat se pohltnout zlem a **konat dobro**, ať se děje, co se děje. Je to víra, kterou sice **neporozumíme** tajemství zla a nepravosti, ale můžeme díky ní můžeme i navzdory zlu a bolesti zakoušet **blízkost Boha**, Beránka. A následovat ho, kamkoli jde.

A pokud se někdy zrovna připodobníme **Tomasovi** z Bergmanova filmu, nikdy neberme ještě nešťastnějším **Jonasům** kolem sebe zbytek naděje. **A** zkusme unést svou **vírou** v Krista **statečně** i své vlastní **temnoty**... Přičemž **aktuálnost** podobných úvah je snad nábíledni.